

תוכן עניינים

שער א': כללי	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': הטלת אחריות על בעל רכב	3
שער ב': אחריות שילוחית של מעביד	5
פרק א': אחריות מעביד - סעיף 13 לפקודה - הדין	5
פרק ב': כללי	7
פרק ג': התנאים להחלת אחריות מעביד על-פי פקודת הנזיקין	13
1. כללי	13
2. לחריג המנוי בסעיף 13 לפקודה שני תנאים שצריכים להתקיים, שבלעדיהם אין אחריות על המעביד: שהמעביד הרשה או אישר (אישר כלאחר מעשה) את המעשה, שהעובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו	16
3. מכוח סעיף 13 לפקודת הנזיקין אחראית הנתבעת מס' 2, בגין התרחשות התאונה, וזאת לאור העובדה שהתאונה התרחשה עקב רשלנותו של מאהר, אשר נעשתה תוך כדי עבודתו אצלה	21
פרק ד': יחסי הגומלין בין סעיף 13 לפקודת הנזיקין וחסינות של עובדי ציבור	33
פרק ה': סיכום	35
שער ג': קיומם של יחסי עובד-מעביד בראי דיני העבודה	37
פרק א': מבוא	37
פרק ב': מבחנים מצטברים	39
פרק ג': עובד או עצמאי	41
שער ד': דרכי יישומה של האחריות השילוחית של המעביד	45

45	פרק א': מבוא
47	פרק ב': אחריות של חברה
51	פרק ג': אחריות המדינה
55	שער ה': חבותו של שולח - סעיף 14 לפקודה
55	פרק א': מבוא
57	פרק ב': הגדרת שולח ושלוח
59	פרק ג': עקרון היד הארוכה
65	שער ו': חבותו של בעל חוזה - סעיף 15 לפקודה
65	פרק א': מבוא
	פרק ב': קיום חבות המעסיק קבלן - אחראי מכוח חיקוק לעשיית מעשה
67	שביצועו מסר לקבלן עצמאי
71	פרק ג': מעשה מסוכן וחובה בלתי-חוקי
73	פרק ד': סקירת הפסיקה - סעיף 15 לפקודת הנזיקין
83	שער ז': שמירת חבות - סעיף 16 לפקודה
83	פרק א': כללי
85	פרק ב': האחריות האישית
	שער ח': ידיעתו של שלוח או עובד - סעיף 17 לפקודת
89	הנזיקין
89	פרק א': הדין
91	פרק ב': סעיף 17 לפקודה בהלכה הפסוקה
	שער ט': פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 -
93	יחסי קבלן-מעביד-עובד
93	פרק א': פרשנות
93	1. הדין
99	2. רשימת חקיקה - בטיחות בעבודה

3.	חובת המעביד	101
3.1.	כללי	101
3.2.	אבחנה בין סיכון לסיכון	102
105	פרק ב': עבודות באתר בניה	
1.	בעלי תפקידים, הגדרה ואחריות - כללי	105
2.	אחריות הגורמים השונים באתר בניה - הצד הנורמטיבי	105
3.	אחריות התופש	106
3.1.	האם הנתבעים אחראים בלעדית לנזקי התובעת או שמא גם צדדי ג', כולם או מקצתם, אחראים ועל-כן וכפועל יוצא זכאים הנתבעים לשיפוי? - ברור חייל תישא ב-85% מהאחריות לנזקי התובעת - פאמטאקס תישא ב-15% מהאחריות לנזקי התובעת. דהיינו פאמטקס אחראית לשפות את ברור חיל ב-15% מסך הפיצוי ששולם על-ידי ברור חיל לתובעת במסגרת פסק-דין החלקי שניתן	106
3.2.	פגיעה בתשתית חברת החשמל - הנתבעים 1-2 ו-4 ביחד ולחוד, ישלמו לתובעת סך של 3000 ש"ח	107
3.3.	נפילה כתוצאה מהחלקה	108
4.	אחריות בעל מכונה	109
5.	אחריות מבצע	109
6.	אחריות מנהל העבודה	110
7.	אחריות המזמין	111
8.	אחריות הבעלים והמחזיק במקרקעין	112
115	פרק ג': אתר בניה - ארגון הפיקוח על העבודה, מסירת מידע והדרכה	
1.	הדין	115
2.	אחריות הממונה על בטיחות בעבודה	131
3.	היעדר פיקוח על אתר הבניה	133
3.1.	היעדר פיקוח, רשלנות המעביד והתיישנות	133

3.2	היעדר אזהרה על סיכונים בעבודה ומחלה בעקבות זאת.....	135
3.3	אי-הקפדה על נהלי עבודה.....	138
3.4	המערערים לא מינו מנהל עבודה ולא הנהיגו נהלי עבודה ובטיחות ברורים, מה שהוביל למות אחד העובדים - הערעורים נדחו.....	140
3.5	הנאשמים לא הדריכו את העובדים ולא סיפקו אמצעי מיגון ובטיחות וכתוצאה מכך, נפל אחד מהעובדים אל מותו - הנאשמים הורשעו.....	143
3.6	הנתבעת לא הדריכה ולא נקטה באמצעי זהירות והתובעת נפגעה בעינה - התביעה התקבלה.....	145
3.7	הנתבעות לא הדריכו את התובע ולא סיפקו אמצעי בטיחות וכתוצאה מכך הוא נפגע ממכונה אותה ניסה לתקן - התביעה התקבלה.....	146
3.8	נפילה מפיגום.....	148
3.9	הנתבע לא סיפק לתובע משקפי מגן, והתובע נפגע בעינו מרסיס ברזל - התביעה התקבלה.....	155
3.10	הנתבעת לא התקינה מעקה בגרם המדרגות, והמנוחה נפלה ונפגעה - התביעה התקבלה.....	155
3.11	האם הנתבעים אחראים בלעדית לנזקי התובעת או שמא גם צדדי ג', כולם או מקצתם, אחראים ועל-כן וכפועל יוצא זכאים הנתבעים לשיפוי? - ברור חייל תישא ב- 85% מהאחריות לנזקי התובעת - פאמטאקס תישא ב- 15% מהאחריות לנזקי התובעת. דהיינו פאמטקס אחראית לשפות את ברור חיל ב- 15% מסך הפיצוי ששולם על-ידי ברור חיל לתובעת במסגרת פסק-דין החלקי שניתן.....	159
3.12	פגיעה בתשתית חברת החשמל - הנתבעים 1-2 ו- 4 ביחד ולחוד, ישלמו לתובעת סך של 3000 ש"ח.....	160
3.13	נפילה כתוצאה מהחלקה.....	161

3.14	שמירת נורמת הבטיחות מהווה אינדיקציה לטענה כי ננקטו	
161.....	אמצעי זהירות סבירים	
3.15	הנתבעת 2 יכולה וצריכה היתה לצפות כי הפרת החובות האמורות	
207,000	והתנהלותה הרשלנית תגרום לנזקים הנטענים - סה"כ פיצוי:	
162.....	ש"ח	
3.16	הוצאות בור במדרכה - אשם תורם 30%; פיצוי 62,532	
163.....	ש"ח	
3.17	הוכח קשר סיבתי-משפטי וקשר סיבתי רפואי בין עבודתו של	
	התובע אצל הנתבעת לבין הנזק שנגרם לו כתוצאה ממנה - פיצוי	
164.....	130,284 ש"ח	
3.18	במחדלם של הנאשמים לפעול בהתאם לדיני הבטיחות בעבודה	
	השונים העמידו את העובדת בסכנה ממשית לפגיעה גופנית שלמרבה	
164.....	הצער התממשה עת שהעובדת נפגעה באצבע	
3.19	לא נתנה הדרכה על עבודה בגובה - פיצוי בסך של 240,000	
166.....	ש"ח	
3.20	עבודה עם כלי מסוכן - פיצוי 108,318 ש"ח	
167.....		
3.21	רשלנותה של התובעת עצמה - הסיבה המכרעת לנזק שאירע	
167.....	לתובעת	
3.22	התרשלות בשינוע לוחות כבדים: פיצוי 385,000 ש"ח	
168.....		
3.23	המתקן מתאים לייעדו ובטיחותי לשימוש	
169.....		
3.24	תכליתה של תקנה 6 לתקנות הבטיחות	
170.....		

3.25	בשאלת האשם התורם, יש לזכור כי דרישות הזהירות המוטלות על המעביד גבוהות מאלה הנדרשות מהעובד זאת משום שבידי המעביד האפשרות הכוללת למנוע מראש סיכונים ו/או לנקוט באמצעי זהירות ראויים, הוא מכיר את מקום העבודה טוב יותר מהעובד, הוא פועל מתוך חופש בחירה ובכך יש לו עדיפות על העובד המבצע לעיתים עבודה מסוכנת למען מעבידו תוך התעלמות מסיכונים אם בשל טעות ושיקול-דעת מוטעה ואם מתוך מסירות ופחד לאבד מקום עבודתו בהיותו במצב נחות במאזן הכוחות.....	171
3.26	בית-המשפט קבע כי התובע ביצע עבודה רגילה בסביבה לא בטוחה ולא מגודרת, שקיבל על עצמו לבצע המעביד שלו, הקבלן. על-כן האירוע דן נופל לגדר האחריות לפי סעיף 13 לפקודת הנזיקין.....	171
3.27	ביחס להתנהגות העובד, נפסק כי יש להבחין בין מקרים שבהם העובד נוטל על עצמו באופן חופשי ועצמאי סיכון בלתי-סביר או שהוא מתעלם מסיכון וודאי, ואותו סיכון גורם לנזק. אז, יש הצדקה להטיל עליו אשם תורם. מנגד, במקרים שבהם העובד טועה או מוסח בלהט העבודה, או כאשר עסקינן בהתרשלות רגעית הנובעת מהיותו שקוע בביצוע העבודה כפי שזו הוגדרה לו על-ידי המעסיק - נקבע שאין די בכך, בהכרח, כדי לייחס לעובד אשם תורם.....	171
פרק ד': תחולה לגבי המדינה.....		173
שער י': אחריות שילוחית - תמציות ההלכה הפסוקה.....		175
פרק א': כללי.....		175
פרק ב': תמציות ההלכה הפסוקה.....		177
1. אין לראות בשום אופן פעולות "לטובת המעביד" או בהרשאתו בכל דרך שהיא.....		177
2. ביחסים של הנתבעים אל מול התובעת זכאית התובעת להיפרע הן מאת העובד והן מאת המעביד.....		177

3. עילת התרמית כלפי התובעת נובעת ממצגים אשר הוצגו לתובעת על-ידי עובדיה של גלובל תוך כדי עבודתם.....	178
4. הנתבע לא הביא את הנהג לעדות, לא הוכיח כי הרכב נלקח לצרכים פרטיים או שלא ברשותו.....	179
5. סעיף 13 לפקודת הנזיקין לא חל במקרה דנן כיוון שהמעשה לא נעשה באישור הנתבעת 1 והמעשה לא נעשה תוך כדי עבודתה של הנתבעת.....	180
2. 6. אחריותו של בעל רכב לנזק שנגרם ברשלנות על-ידי נהג הרכב.....	181
7. מאחר שמקרה דנן הוגשה התביעה בעילות של גזל ותרמית, כפי שקבע בית-המשפט העליון שם - הסמכות לדון בתביעה דנן היא לבית-משפט זה, כפי שהוגשה. משכך, הבקשה להורות על העברת הדיון לבית-הדין לעבודה נדחתה.....	182
8. לאחר שב"כ הנתבעים הופנה אל סעיף 13 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), אשר עניינו חבות מעביד בגין מעשה שעשה עובד שלו, הוא חזר בו מבקשתו לשחררו מייצוג הנתבע (נהג המשאית).....	183
9. אין המדובר באחריות מוחלטת המוטלת על המעביד, אין די בקשרי העבודה כדי להטיל אחריות על אוניברסיטת בן גוריון.....	184
10. חלוקת האחריות בין עורכי-הדין.....	185
11. סמכות זו של בית-הדין נגזרת משני תנאים מצטברים : האחד, קיומם של יחסי עובד ומעביד, והשני, קיומה של עילת תביעה הנגזרת מיחסי עבודה.....	186
12. עצם העובדה לבדה שהנתבעת רשומה כבעלים של הרכב הפוגע, איננה מעמידה לתובעת עילת תביעה כנגדה.....	186

13. הואיל ומתקיימים במקרה דנן יחסי עובד מעביד בין ד"ר אבו ענזה לבין סטנדרט חדש, חייבת סטנדרט חדש באחריות שילוחית בשל כל עוולה שביצע ד"ר אבו ענזה, בכלל זה בכל התרשלות במתן הטיפול הרפואי שבגינה נגרמו לקטינה נזקים.....	187
14. האם הצד השלישי היה מעסיקו של הנתבע במועד התאונה מושא התביעה, והוא חב באחריות שילוחית מכוח יחסי עובד מעביד ומכוח סעיף 13 לפקודת הנזיקין.....	188
15. ידיעתה או אי-ידיעתה כי הנתבע 2 נטל ברכבה - האחריות לקרות התאונה כבעלת הרכב.....	189
16. הנתבע 1 התרשל בנהיגתו והוא האחראי לקרות התאונה. ביחס לנתבעת 2, כבעלת האוטובוס ומעסיקתו של הנתבע 1, יש להכיר אף באחריותה לתאונה, מכוח אחריותה השילוחית לרשלנות הנתבע 1....	189
17. האם ככל שבעל הרכב מסר לניזוק את מלוא פרטי המזיק ואת פרטי חברת הביטוח שמבטחת את המזיק הרי שאין לו כל אחריות כלפי הניזוק.....	190
18. מדובר באירוע שהתרחש במקום העבודה ואשר המוסד לביטוח לאומי הכיר בו כתאונת עבודה. לא הורמו נטל השכנוע וההוכחה המלמדים על אחריות הנתבעת לפגיעה.....	191
19. אין לעקוף את החסינות בדרך שלהטלת אחריות שילוחית מכוח יחסי עובד-מעביד לפי סעיף 13 לפקודת הנזיקין.....	193
20. אחריותו השילוחית של הנתבע 2 כמעבידו של הנהג, הנתבע 1, הינה בהתאם לסעיף 13 לפקודת הנזיקין.....	193
21. מעסיק האחראי על עובד המשתמש ברכבו נושא באחריות לנזקים שנגרמו במהלך העבודה.....	194
22. האם אחראית הנתבעת לפי סעיף 13 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) בתור המעסיקה של הנתבע על נזקים אשר הוא גרם.....	194

23. הנתבעת התרשלה כלפי התובעת ואחראית כלפיה בנזיקין. היא גם אחראית באחריות שילוחית למעשיהם ומחדליהם של עובדיה שהיו אמורים לנקות רצפת המטבח ולא עשו כן.....	195
24. התאונה התרחשה בנסיבות שאינן במסגרת העבודה ולפיכך לא קמה אחריית שילוחית של צד ג' והנתבע 2 לנזקי התאונה.....	196
25. האם יש מקום לחייב את הנתבע, אשר נהג ברכב במסגרת עבודתו.....	197
26. לא התקיימו במקרה דנן התנאים הקבועים בסעיף 13 לפקודה, שכן העבודות לא בוצעו במסגרת עבודתו בנתבעת, לא נעשו בשליחותה של הנתבעת.....	198
27. השליטה הגמורה על אופן הביצוע מתבטאת בכך שהמעביד קובע את המסגרת הארגונית והטכנית בה יפעל העובד.....	198
28. הרחבת חזית אסורה - אין להתירה ולפיכך אין מקום לבחון טענה זו של התובעת ביחס לקיומם של יחסי עובד מעביד בין הנתבעת 1 לנתבע 3 ולתחולתו של סעיף 13 לפקודת הנזיקין.....	199
29. היעדר תחולתו של סעיף 13 לפקודה.....	200
30. משנקבע קיומם של יחסי עובד-מעביד, יש לייחס לנתבעת 2 אחריית שלוחית למעשיו ולמחדליו של הנתבע 1, וזאת מכוח סעיף 13 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש).....	201
31. אם אורגן של חברה התחייב כלפי אדם, החברה איננה יכולה להתנער מאחרייתה.....	201
32. האחריות לתאונה מוטלת על הנהג הפוגע וכיוון שהנהג הפוגע לא נתבע ונתבע רק בעל הרכב, אזי דין התביעה להידחות.....	202
33. התנהלות נהגי הנתבעת ביחס לתובעת נעשתה תוך כדי עבודתם של הנהגים, ולא חל במקרה דנן החריג של "מעשה שעשה העובד למטרות עצמו".....	203

34. פעל מכוח תפקידו כמנהל ולא למטרותיו האישיות משכך אין לראות פעולותיו משום אחריות שלוחית, אלא כאחריות אישית	204.....
35. האחריות לתאונה נגרמה באשמו הבלעדי של הנתבע ומן הדין לחייב את הנתבעת כמעבידתו	204.....
36. האחריות למחדל בדיקת המצב המשפטי ברשם המשכונות	205.....
37. התאונה אירעה במסגרת עבודה בשכירות אצל נתבעת 4 ובמהלך ביצוע תפקיד רגיל במסגרת עבודתו. האם מכח סעיף 13(ב) לפקודת הנזיקין, חלה אחריות על המעסיקה	206.....
38. המאבטחים כשלו בתפקידם ונקבע כי מעבידתם, היא חברת האבטחה, אחראית למעשיהם	206.....
39. בית-המשפט טרם קבע כי הנתבעים 2-5 חבים בנזיקין כלפי התובעת בהתאם לסעיף 13 לפקודה, וחלוקת האחריות ביניהם יכולה להיעשות רק לאחר בירור המסכת העובדתית	207.....
40. אם בהיתר מפורש ואם בהעלמת עין מודעת, היה נשלח לבצע שליחויות שונות ברכב, לכל הפחות	208.....
41. האם סעיף 13 לפקודת הנזיקין אינו יוצר עילת שיפוי בין הנתבע 1 לנתבע 2, אלא מקים אחריות שילוחית של המעביד שמתווספת לאחריות העובד, וזו אינה מונעת את האפשרות לחלק את הנזק בין המעביד לעובדו	209.....
42. קיומם של יחסי עובד מעביד, אשר מקימים אחריות מעביד למעשים, לפי סעיף 13 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)	210.....
43. נוכח הצהרת הנתבעת 1 כי היא חבה באחריות ביחס לנתבע 3, ובהתאם להוראות סעיף 13 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), הנתבעת 1 תישא בתשלום נזקי התובע	211.....

44. התובע לא סתר את טענות בית הספר ולמעשה לא התייחס כלל לטענות בית הספר, ולעדות נציגו, ולא נימק במה התרשל בית הספר ומה היה עליו לעשות כדי לזהות או למנוע את האירוע, ומה היתה רשלנותו	213.....
45. חבות עו"ד יחדיו מכוח אחריות מעביד לפי סעיף 13 לפקודת הנזיקין	213.....
46. שאלת אחריות/חלוקת אחריות בין הנתבעים	214.....
47. האם הפועלים שהיו במקום האירוע מועסקים על-ידי הנתבעת והאם מתקיימים הוראות סעיף 13 לפקודה להטלת אחריות שילוחית על הנתבעת	214.....
48. לא הוכח כי לנתבע 1 חבות כלשהי כלפי הניזוק וכלפי מבטחת רכבו, לרבות לא חבות מעביד מכוח סעיף 13 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)...	218.....
49. לטענת התובע, נושאת המדינה, באחריות ישירה ושילוחית למעשי הנתבע. המדינה מנגד, טענה, שלנתבע אחריות בלעדית, כי מעשיו נעשו תוך חריגה מוחלטת מתפקידו	218.....
50. האם מד"א אחראית למחדל שנובע מאי-היענות כונן מתנדב שנמצא במשמרת לקריאה? ומה במקרה בו אין מחלוקת כי הכונן קיבל את הקריאה בזמן שישן?	220.....
51. אחריותו של בעל רכב לנזק שנגרם ברשלנות על-ידי נהג הרכב	220.....
52. חלוקת האחריות בין עורכי-הדין - יחד או לחוד	221.....
53. המשווקים הם שלוחי הוט לעניין הטלת אחריות בנזיקין לפעולותיהם	221.....
54. האם יש לראות בנתבע 2 כאחראי, יחד עם הנתבע 1, לליקויי הבניה	222.....
55. האם עלה בידי התובעת להוכיח שהנתבעת ביצעה כלפיה עוולה של פרסום לשון הרע?	223.....

56. פיצוי התובעת בגין נזקים שנגרמו לרכב מבוטחה - היותה בעלת הרכב ומעסיקתו או שולחתו או בעלת חוזה עם הנתבע 1 ששימש כנהג ברכב מטעמה.....	223
57. הנתבע אחראי באחריות שילוחית לנזק שגרם מר חדור, ועליו לשבב את התובעת על הנזקים שנגרמו לה בעקבות התאונה	224
58. אחריותה של תחנת מוניות להתנהגות מפלה של נהג המונית, טעונה הוכחה עובדתית וכן ייחוס קשר משפטי	225
59. האם חלה על המשיבה אחריות ישירה ועקיפה להתנהלות מוסכי השירות - טענה לגביה ביתר שלא כדין עבור שמן מנוע בעת ביצוע טיפול תקופתי ברכב במוסכי המשיבה	226
60. פעילותו של נהג המשלוחים נעשתה במסגרת הפעולות העסקיות של החברה, והיותה חלק פנימי ואינטגרלי לפעולתה העסקית.....	227
61. אובדן של שני יהלומים נדירים - האם המשיב 2 שימש שלוח של המשיבים ביחסיהם עם המבקשת.....	227
62. האם על-אף הכחשה שניתנה הסכמה פוזיטיבית לשימוש הנהג ברכב, ניתנה הרשאה לשימוש זה.....	228
63. הנסיעה למוסד יוניברסל הכנסת רכב נוימן לתיקון, נעשתה בשליחות, עבורו, כממלא מקומו, כחלק אינטגרלי מפעילותו וכ"ידו הארוכה".....	229
64. לעירייה יש אחריות שילוחית על כל מה שעושה עמל.....	230
65. הנתבעים 7-11 לא הוכיחו כי מתקיימים התנאים המאפשרים את חיוב התובע מכוח פעולות "מי מטעמו" לפי סעיף 14 או סעיף 15 לפקודת הנזיקין.....	230
66. באילו מקרים תוטל אחריות אישית במישור הנזיקי תוטל על אורגן של חברה.....	231

67. גם אם יקבע, כי מי מהמשיבות לא עוולה בעצמה, יש לקבוע כי מי מהמשיבות האחרות הן שלוחות שלה ואף התרשלו בבחירת בעל החוזה, או התערבו בעבודתו, האמנם.....	232
68. שאלות הנוגעות לחריגת שלוח מהרשאה משליכות על אחריותו השלוחית של השולח למעשי השלוח והן אינן משליכות על אחריות השלוח למעשיו שלו, מאחר והוא נושא באחריות אישית למעשיו שלו עצמו ...	233
69. לא נטען או הוכח כי נתבעת 2 העסיקה את המטפלת לשם תקיפת התובעת, וגם אם נקבל טענת השליחות נגד נתבעת 2, הרי לא ניתן לקבוע כי היקף השליחות כלל מעשי האלימות שננקטו כביכול על-ידי המטפלת כנגד התובעת.....	234
70. אחריות שלוחית של הנתבעת 1, כלפי התובע וגם קרן הפנסיה אחראית מכוח אחריות שלוחית כלפי סוכן הביטוח וסוכנות הביטוח. לכן טוען התובע כי כל הטענות שנטענו כלפי שני אלה נטענות גם כלפיה ...	235
71. יש לחייב את הנתבעת במחדלי צד ג' וזאת אף מתוקף מעמדו של צד ג' כשלוח של הנתבעת ועל-פי הוראות סעיף 14 לפקודת הנזיקין.....	235